

STANISŁAW SEMCZUK

O NIERÓWNOŚCI MÓZGÓW

THE
ORIGIN
OF
SPECIES

MITOLOGIA DOGMATU
TABULA RASA

Stanisław Semczuk

O nierówności mózgów

Mitologia dogmatu *Tabula Rasa*

© Stanisław Semczuk, 2019

[Kup książkę](#)

ISBN 978-83-956511-0-6
Okładka: Konrad Wienczatek

1.1.5 Kawiarnie pełne Einsteinów

Marksizm, jako program polityczny klas pracujących, był rozpoznawalny już za życia Marksa. Jego popularność systematycznie rosła, ale poza Marksem żadnych seksownych publikacji nie znajdziemy aż do czasów po 1918. Rosyjskie marksistowskie ruchy rewolucyjne podłączyły się do Rewolucji 1905, ale jej nie wywołały. Publikacje były nudne i rzeczowe – zajmowały się organizacją ruchu rewolucyjnego. W Niemczech publikował Kautsky, ale to był myśliciel tylko o jotę bardziej seksowny niż Engels, którego sami marksiści traktują jak chłopka roztropka. Marksizm jako metodologia badań społecznych poważnie traktowana przez Akademię zaczął się w latach 20.

W tamtych czasach w obiegu publicznym pojawił się pierwszy gwiazdor z kręgów naukowych: Albert Einstein. Sam Einstein wcale nie gwiazdorzył, chociaż częściej niż inni naukowcy udzielał się dla spraw niezwiązanych z fizyką. Wykazywał się daleko posuniętą naiwnością w kwestiach polityki, ale raz, w krytycznym momencie, pokazał klasę. Gdy po procesach moskiewskich pojawiła się u niego delegacja jakiś lewicowych aktywistów z prośbą o podpis pod apelem w obronie Trockiego (Trocki był już wtedy na emigracji, ale trockizm był głównym elementem oskarżenia), Einstein przytomnie odpowiedział, że jak Al Capone prowadzi wojnę z jakimś drugim gangsterem, to on nie musi stawać po którejś ze stron.

Popularność Einsteina była olbrzymia, nazwisko powszechnie rozpoznawane, a prasa codzienna, niedzielna i kobieca roztrząsała paradoksy Szczególnej Teorii Względności i dyskutowała o krzywej czasoprzestrzeni Teorii Ogólnej. Dyskutowano na salonach i kawiarniach, w Ziemiańskiej albo Les Deux Magots może nawet częściej niż Szkockiej. Oczywiście do tego nurtu doczepiły się natychmiast rzesze kandydatów na geniuszy, którzy mieli własne przemyślenia i dyskretnie albo agresywnie dawali do zrozumienia, że to oni właśnie Względność pojmują. Kluczem popularności w tej grupie był sufit. Einstein stworzył dwie podstawowe teorie fizyki, bez żadnych eksperymentów, gapiąc się w sufit. Oczywiście to nieprawda, przesłanką eksperymentalną Teorii Szczególnej był negatywny wynik eksperymentu Michelson-Morley, Teorii Ogólnej założenie, wtedy jeszcze niepotwierdzone, o identyczności masy grawitacyjnej i bezwładnej.

To ostatnie implikuje, że pole grawitacyjne zakrzywia trajektorię fotonu, a więc też promień światła. Zmierzone w 1919 r. jako soczewkowanie grawitacyjne.

Niemniej warunki/więzy eksperymentalne były istotnie bardzo ubogie i jakościowe. Wystarczyła odpowiedź Tak/Nie na pytanie o wynik eksperymentu, aby stworzyć te teorie. Obie teorie formułowały twierdzenia, które mają konsekwencje fizyczne, które można próbować falsyfikować w drodze pomiaru. Pomiarów dokonano, falsyfikacja nie nastąpiła: świat zachował się tak, jak przewidywała teoria. Dla filozofów akademickich, salonowych i kawiarnianych sukces Einsteina dowodził, że samą siłą myślenia można dokonać fundamentalnych odkryć i – istotne – stać się idolem publiczności. Tu niestety pojawił się problem. W 1919 r. Einstein opublikował książeczkę dla ludu mającą przybliżyć obie teorie względności. Miała olbrzymie wzięcie. Tłumaczenia na wszystkie ważniejsze języki (polskie wydanie 1921). Gotowość do zakupu nie przekładała się na gotowość do czytania, bo pomimo iż tensor Riemanna (ani żaden inny) tam nie występuje i brak bodaj jednego równania różniczkowego, to czytelnik bardzo szybko się orientował, że to dla niego za trudne.

Przed Einsteinem natchnienia na suficie szukało wielu, a dwu najbardziej znanych to kluczowe postacie tu opisywane. W 1846 r. Heglowi doniesiono o odkryciu Neptuna, wkrótce po tym gdy on za pomocą niezawodnej dialektyki i najwyższej mocy Ducha udowodnił niezbicie, że planet może być tylko i jest nie więcej niż siedem. Natomiast przypisywana mu reakcja na tę wiadomość „*umso schlimmer für die Tatsachen*” (tym gorzej dla faktów) nie ma żadnego sensownego potwierdzenia, chociaż podobno Hegel powtarzał to przy innych okazjach – relacji nausznych świadków brak.

Czytelnikiem sufitu biblioteki British Museum był Karol Marks, który także udowodnił niezbicie, że wyzysk klasy robotniczej musi rosnać, co wynika z samej istoty kapitalizmu, a jej stopa życiowa pogarszać się, mimo że w tejże bibliotece, a nawet w prasie, były dane wskazujące na poprawę stopy życiowej brytyjskiego proletariatu. W chwilę później trzeba było ratować najważniejszą tezę. Dzieła teorią wyzysku kolonialnego. Proletariat brytyjski wspólnie z brytyjskim kapitałem wyzyskiwał Hindusów i dlatego rosła mu stopa. Ta teza była krytyczna dla programu politycznego Marksa,

bo nieuchronny spadek stopy życiowej skutkował nieuchronnością rewolucji proletariackiej. Lewica nadal dostaje orgazmu, czytając to wyjaśnienie. Ale w Szwajcarii i w Niemczech też wtedy rosła stopa życiowa klas pracowniczych – żadne z państw niemieckich żadnych kolonii nie miało. Pierwszy tom „Das Kapital”, jedyny ukończony przez Marksa, ukazał się w 1867 r. – przed proklamacją w 1870 Reichu, który miał kolonie. Dwa pozostałe tomy złożył Engels z pozostawionych rękopisów.

O klasie Marksa jako ekonomisty najlepiej świadczy, że nie zauważył oczywistego wyjaśnienia rosnącej stopy życiowej proletariatu pomimo wzrastającego wyzysku: wystarczy, że produktywność pracownika rośnie szybciej niż wyzysk. Tyle o dialektycznej sile ujmowania rzeczywistości w ruchu. Poza tym teoria wartości produktu, która leży u podstaw tezy o wzrastającym wyzysku, jest całkowicie bezwartościowa, bowiem posługuje się pojęciem „społecznie niezbędnego czasu pracy” potrzebnego na wykonanie produktu, który miał być obiektywną miarą jego wartości. Ten termin nie jest obserwabłą. Dlatego nie istniał pomiar, który mógłby obalić twierdzenia Marksa, a więc teoria nie była falsyfikowana. Jednym wskaźnikiem wyzysku była właśnie stopa życiowa wyzyskiwanych.

W roku 1919 gdy kandydaci na geniuszy odpadli od teorii względności, okrzepła władza radziecka i geniusze dostali drugą szansę. Naucz się opisanego w poprzednim rozdziale schematu retorycznego Teza-Antyteza-Synteza, dopraw kilku profesorsko brzmiącymi terminami: fetyszystyczny, urzeczowienie, niezapośredniczone formy zjawiskowe („*unmittelbaren Erscheinungsformen*” – żebyście słyszeli, jak to brzmi po niemiecku!), struktura przedmiotowości, jedność różnorodności, Totalität... I można gadać, że hej! Dla leniwych przygotujemy tabelkę, popularny i już oklepany żart z prasy lat 80., gdy frazesy wyrwane z języka urzędowego wpisane w tablicę 10x4 przez dowolną kombinację rzędów przy zachowaniu kolejności kolumn pozwalały na czterogodzinne wystąpienie na konferencji. Dawno temu, w młodości, zrobiłem coś takiego z Fenomenologii Ducha. Moja nauczycielka polskiego z liceum (znacznie wyższe niż nauczycielskie IQ, uzyskała potem doktorat na dobrej uczelni) jeszcze w latach 70. bawiła się rozważaniami, jak to odkrycia fizyki początku wieku splatają się z pojmowaniem czasu u Prousta albo filozoficznymi wtrętami Witkacego i nawet mnie tym jakoś zaraziła, tylko po to, abym w kilka lat później zrozumiał, że tak zwana publiczność

ostatecznie odstała od mózgu naukowca w XVIII wieku. Principia Newtona były poza zasięgiem pojmowania ówczesnych warstw wykształconych, chociaż w XIX w. i pierwszej połowie XX w. absolwenci średnich szkół brytyjskich, niemieckich, austriackich albo francuskich rozumieli przynajmniej zasady mechaniki. Obecnie są poza zasięgiem pojmowania maturzystów: na studiach zrozumiałem, że żaden z moich nauczycieli fizyki zasad Newtona nie rozumiał, a każdy wierzył w „siłę odśrodkową”.

Część geniuszy obrała inną drogę, popularną wśród ówczesnej „elity” NSDAP, wiedzę tajemną: astrologię, ezoterykę i okultyzm. Ten nurt genialności nadal żyje i mam wrażenie, że rośnie, obierając pole kurczącej się religii oficjalnej. W każdym razie w polskim rządzie są już ministrowie przychylający się do opinii antyszczepionkowców. To szkoła, gdzie jest więcej lekcji religii niż matematyki, żalosne spektakle narodowo-patriotyczne plus wyjaśnienia wszelkich porażek spiskiem brukselskiej loży masońskiej to wyraźny symptom nasilania się różdkarskiej mentalności rządu wykazującego homeopatyczne stężenia szarej substancji. Niech się leczą bezglutenową, lewoskrętną witaminą C.

Geniusze marksizmu lat 20. XX w. uzyskali nawet więcej. Wszak dialektyka jest silniejsza niż logika, i daje podstawy do oceny wartości dokonań naukowych. *„Proszę, wcale nie muszę się uczyć geometrii różniczkowej, mam gdzieś pochodne kowariantne, o niezmiennikach proszę mi nie nudzić, bo wiem lepiej: oglądam niezmienniki z pozycji zmienności i wiem, że się zmieniają i to Ja mogę oceniać czy ten Einstein ma rację, czy nie, i czy na właściwym etapie Historii. Jestem mądrzejszy”*. Jeśli ktoś sądzi, że to wydumana ironia, to informuję, że w kwestii prawdziwości teorii względności zapadały uchwały komitetów partyjnych. Do tego mamy bardzo cenny brak możliwości sfalsyfikowania tego, co plotą. Co najmniej jeden, a przeważnie każdy termin nie jest obserwabłą. Zasady logiki pozwalają z fałszu wywieść dowolny wniosek. W przypadku gdy przesłanki są nonsensem (terminom nie nadano znaczenia), logika nie ma zastosowania i oczywiście też można z tego wywodzić dowolny inny nonsens. Wszystkie fałsze są równoważne i wszystkie nonsensy też.

Radziecki Krótki Słownik Filozoficzny [SłowZSRR]w haśle „Walka przeciwieństw” wymienia za Leninem (Zeszyty Filozoficzne) sprzeczności znoszone dialektyczną syntezą:

w matematyce + i -. Różniczka i całka.

w mechanice działanie i przeciwdziałanie
w fizyce elektryczność dodatnia i ujemna.
w chemii łączenie się i dysocjacja atomów.

To nie są żarty! Za to ludzie trafiali do łagrów albo do Akademii Nauk ZSRR! Ale tu pomijamy oczywiście czynnik estetyczny. Inaczej brzmi nonsens pijanego w rowie, inaczej Monty Pythona. W każdej, nawet najbardziej dziwacznej i bezproduktywnej działalności są fuzzerzy i mistrzowie, z którymi obcowanie mimo wszystko przynosi jakąś satysfakcję. W ten sposób znakomita większość Einsteinów marksizmu jawiła się jak przewidywalni, żałośni nudziarze, a niektórzy, jak Adorno, uchodzili za mistrzów i przyciągali publiczność. Publiczność nie ma wymiernych korzyści z Monty Pythona, ale płaci. Tu znalazł się wielbiciel, Herman Weil, który płacił za rozprawy dialektyczne.

Nie oskarżam marksistów początku XX w. o szarlatanerię mającą na celu poprawienie samooceny albo szalbiercze wyrachowanie, dzięki któremu mieli być wynagradzani za plecenie dialektycznych bredni. Działał jeszcze drugi czynnik, który upodabniał marksizm do nauki. Co by mówić o szarlatanerii samego Marksa, jego najważniejszą prognozą biegu historii wywiedzioną z analizy społeczeństwa kapitalistycznego była nieuchronność rewolucji proletariackiej. I proszę, rewolucja stała się. Najważniejsze twierdzenie zostało potwierdzone. Oczywiście potwierdzona nie została „nieuchronność” czy też „konieczność”, tylko fakt rewolucji, ale konieczność nie jest mierzalna i tego nie da się sprawdzić. Rewolucja wybuchła nie – jak przewidywał Marks – w najbardziej rozwiniętej gospodarce kapitalistycznej, tylko na jej kompletnych peryferiach, gdzie nadal obowiązywały feudalne relacje gospodarcze. Ale rewolucja wybuchła i zwyciężyła, tak jak pięćdziesiąt lat wcześniej wywróżył z płam na suficie biblioteki British Museum. Aktywiści ruchów rewolucyjnych zdolni do przeczytania ze zrozumieniem¹ pism Marksa, musieli odczuwać niesłychane uniesienie i dumę z przynależności do grupy, która taki bieg historii przewidywała i na taki bieg pracowała.

Trudno wskazać tekst, który lepiej wyraża świadomość zwycięstwa, arogancję młodości i pogardę dla schodzącego porządku świata, niż ten wiersz:

Myśl waszą

*marzącą na rozmiękczonej mózgu,
jak lokaj spasiony na zatłuszczonej otomanie,
będę drażnił o okrwawiony serca mięsień,
bezczelny i zjadliwy wyznęcam się każdym zdaniem.
Nie mam w duszy swej ani jednego siwego włosa,
nie gra starczej czułości flet w niej!
Opromieniwszy świat gromem głosu,
idę – piękny
dwudziestodwuletni.*

Przystąpienie do marksizmu przez młodych inteligentów lat 20. XX w. jest najzupełniej naturalne. Nie będę się nad tym rozwodził, bo lepiej to zrobił Czesław Miłosz albo kilka lat temu Marci Shore [ShoreM_01]. I Lukács, i Róża Luxemburg, i szkoła frankfurcka plus dziesiątki tysięcy młodych ludzi wywodzących się z ówczesnych elit intelektualnych i artystycznych zostało dotkniętych ukąszeniem heglowskim. Każdy chce czuć się doceniony i zwycięski. Umiejętność posłużenia się zakłęciami dialektyki skonfrontowana z tak gigantycznym, „epickim” rezultatem, jakim była rewolucja rosyjska, mogła faktycznie dawać im poczucie równości z Einsteinem.

Zbrodni czasów Lenina bolszewikom nie wybaczone, tylko uznano za naturalny element rewolucji, *collateral damage* – tak nazywa administracja USA każdy zbombardowany szpital, przemielone wesele i spalone napalmem dzieci. Ale zbrodni czasów Stalina nie da się już zaliczyć do *collateral damage*, bo dokonała ich administracja państwa na własnym, nieatakowanym terytorium. Zbrodnie były powszechnie znane już w latach 30., chociaż niewielu z tego powodu rozstało się z marksizmem. Kilku zaledwie – np. Orwell – rozstało się ze stalinizmem. W percepcji Zachodu zbrodnie lat 30. zostały zniesione zwycięstwem ZSRR nad III Rzeszą. Tylko na jak wiele i na jak długo można przyzwolić „w nagrodę” za takie osiągnięcie? Mogę zrozumieć tych, którzy zachowali wiarę jeszcze w latach 50., ale nie później. Autorem określenia „ukąszenie heglowskie” jest niemal na pewno Czesław Miłosz. Przynajmniej moje próby odszukania wcześniejszego źródła zawiodły. Łatwo zgadnąć, że ta metafora odnosi się do ukąszenia wampirycznego, a nie potocznego ukąszenia jadowitego. Ukąszony zaczyna sam kąsać i staje się nieśmiertelny, chyba że zostanie

oświecony – wtedy ginie. Nie wiem, jak było z samym Miłoszem. Z pewnością nie zginął, ale czy kąsał? Możliwe, że zwyczajnie sam nigdy nie był ukąszony. Jeśli chodzi o innych, to na myśl przychodzi kilka nazwisk. Przypadek generyczny to Włodzimierz Majakowski. W Polsce Borowski. Na upartego można obstawać, że Leszek Kołakowski został oświecony i nie zginął. Znakomita większość zachowała wiarę – co się łączy z liturgicznym wymiarem marksizmu, który ma wszelkie cechy religii – i pomimo śmierci fizycznej pozostaje nieśmiertelna symbolicznie: nadal skutecznie nawraca na wiarę.

Jestem z pokolenia, którego dzieciństwo przypada na lata 60. Nie doświadczyłem bezpośrednio ani stalinizmu, ani nazizmu, ale byłem wystarczająco blisko tych wciąż żywych w pamięci mojego otoczenia wydarzeń, aby potrafić doskonale wczuć się w atmosferę przymusu wiary. Ten przymus dla wielu był zupełnie nieodczuwalny, bowiem wierzyli bez przymusu. W lekturze szkolnej szkoły powszechnej (podstawowej) owych czasów było opowiadanie Los Człowieka radzieckiego noblisty Michaiła Szołochowa (Михаил Александрович Шолохов). O tym, jaką burzę i dyskusję wywołało w ZSRR, nie wiedziałem, ani nikt w szkole nie opowiadał. Burza wzięła się z tematu dopuszczalnego pierwszy raz po XX zjeździe KPZR, bo bohaterem jest żołnierz radziecki, który dostał się do niewoli niemieckiej. Czyli jeszcze 2 lata przed publikacją – zdrajca ojczyzny. Żeby jakoś oswoić z nim czytelników, protagonista oczywiście został rozbrojony wtedy, gdy ogłuszony eksplozją pocisku artyleryjskiego leżał nieprzytomny. Potem autor poświęca wiele miejsca opisowi, jak bohater z czcią godną najświętszej relikwii, zaszywa pod podszewkę munduru legitymację partyjną KPZR. Nie jestem pewien, czy mundury Armii Czerwonej drugiej wojny miały podszewkę, ale autorowi przysługuje *licencia poetica*. Nie dziwiło mnie to ani nie miałem żadnych wątpliwości, iż Bohater słusznie czyni, podobnie jak przeczytana może rok później powieść Krzyżowcy Zofii Kossak (nie była wtedy w lekturach), nie dziwiła opisami czci oddawanej relikwiom świętym. Bardzo młodzi ludzie są, w porównaniu z dorosłymi, bardzo podatni na identyfikację z symbolami przynależności do grupy i dlatego takie zachowania są przyjmowane za naturalne. Tu gra genetycznie determinowany mechanizm, który ma skłonić młode samce do podejmowania ryzyka w obronie grupy. A w praktyce

wykorzystano dzięki temu ofiarność Komsomolców, SS Hitler Jugend i Powstańców Warszawskich.

Dzisiaj, 14 maja 2018, czytam w „Die Welt” relację z publicznej wrzawy w mediach w kwestii, czy Christian Lindner, szef liberalnej partii FDP, popełnił rasizm czy tylko niezręczność wypowiedzą, w której swój wywód zilustrował anegdotą w podtekście przemycającą opinię, że niemiecki podatnik łoży na nieproduktywnych imigrantów. Ów rasizm ma taki sam wymiar moralny jak wyparcie się Wiary i zdrada ojczyzny u Szołochowa, albo wyparcie się wiary przez Krzyżowca, zaś uczestnicy dysputy o Lindnerze roztrząsają subtelności jak teologowie na Uniwersytecie Paryskim anno 1250 podczas dysputy o naturze Trójcy. Obowiązujący obecnie przymus wiary powoduje, że czy to publicyści, czy też politycy z całą pewnością przeciwni polityce przyjmowania imigrantów z Afryki i Bliskiego Wschodu, sygnalizują swoje odczucia z najwyższą ostrożnością, półsłówkami i zawołowanymi sugestiami, z zastrzeżeniami i ostrożnością, jakiej używać musiał wiktoriański gentleman, komunikując ciężko chorej na serce cici, że jej zaręczona z lordem córka zadurzyła się w Cyganie i uciekła z nim na kontynent, finansując eskapadę wyniesionymi z domu srebrami rodzowymi.

1.1.6 Twierdza marksowskiej ekonomii politycznej

Aby pokazać sposób myślenia Mędrców Frankfurtu, zajmę się jednym z esejów Habermasa. „Zwischen philosophie und wissenschaft” został opublikowany w zbiorze esejów „Theorie und Praxis” z roku 1963 [Habermas_01]² Konkluzje

Indeks

Adorno, Theodor
Borowski, Tadeusz
Einstein, Albert
, Einstein, Albert
, Einstein, Albert
, Einstein, Albert
Engels, Friedrich
, Engels, Friedrich
Habermas, Jürgen
Hegel, Georg Wilhelm Friedrich
Kautsky, Karl Johann
Kořakowski, Leszek
Kossak, Zofia
Lenin, Włodzimierz (Vladimir Ilyich)
Lindner, Christian
Lukács, Georg
Luxemburg, Rosa
Majakowski, Włodzimierz (Vladimir)
Marks, Karol
, Marks, Karol
Miłosz, Czesław
, Miłosz, Czesław
Newton, Isaac
Proust, Marcel
Trocki, Lew (Leo)
Weil, Herman

Bibliografia:

- Barkan_01 Barkan, E., *The Retreat of Scientific Racism*, Cambridge University Press 1992
- Bashi_01 Bashi, J., *Effects of inbreeding on cognitive performance.*, *Nature* 1977, v266, 440–442
- BBC_01 Daniel Thomas, *The \$5bn tech boss who grew up without electricity* , <https://www.bbc.com/news/business-44550312>
- BBC_02 *Belgian boy Laurent Simons heads off to university aged 8* , <https://www.bbc.com/news/world-europe-44668452>
- BBC_03 <https://www.bbc.com/news/world-asia-india-45570981>
- BBC_04 [<https://www.bbc.com/news/world-asia-china-45124502>]
- BBC_05 *Spanish-speaking Taco Bell worker fired for refusing English-speaker* , <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-45535948>
- BBC_06 *David Cameron unveils new non-EU migration crackdown*, BBC, 10 June 2015; <https://www.bbc.com/news/uk-politics-33082737>
- BBC_07 *Mali attack'100 killed' in Dogon village*,BBC, 2019-06-10, <https://www.bbc.com/news/world-africa-48579475>
- Becker_01 Becker, K. A., *History of the Stanford-Binet intelligence scales Content and psychometrics*, Becker, K. A. (2003). *History of the Stanford-Binet intelligence scales Content and psychometrics.*(Stanford-Binet Intelligence Scales, Fifth Edition Assessment Service Bulletin No. 1). Itasca, IL Riverside Publishing.
- BerlinJ_01 Manfred Kleber, *Erdogan „Habt fünf Kinder! Ihr seid Europas Zukunft“*,Berlin Journal 2018; <https://www.berlinjournal.biz/erdogan-fuenf-kinder-europas-zukunft/>
- Bouchard_01 Bouchard TJ Jr., McGue M. , *Familial studies of intelligence A review.* ,*Science* 2121055–1059.
- Bridges_00 Emma Bridges, *Imagining Xerxes Ancient Perspectives on a Persian King* *Imagining Xerxes Ancient Perspectives on a Persian King*, Bloomsbury Publishing,2014

- Bryce_01 Emma Bryce, False memories and false confessions the psychology of imagined crimes ,
- CRS_01 Global Wealth Report 2015, 2015
- Deary_01 Deary I.J. at all, The Stability of Individual Differences in Mental Ability from Childhood to Old Age Follow-up of the 1932 Scottish Mental Survey, Intelligence, V.28, Issue 1, Feb 2000, Pages 49-55
- Dunst_01 Dunst B., Benedek M., Koschutnig K., Jauk E., Neubauer A.C., Sex differences in the IQ-white matter microstructure relationship: A DTI study, Brain and Cognition 91 (2014) 71–78
- DW_01 Protesters oppose SuedLink wind energy cable, Deutsche Welle 2019; <https://www.dw.com/en/germany-protesters-oppose-suedlink-wind-energy-cable/a-48437451>
- Eide_01 Eide M.G., Øyen N., Skjærven R., Bjerkedal T., Associations of Birth Size, Gestational Age, and Adult Size with Intellectual Performance Evidence From a Cohort of Norwegian Men, Pediatric Research Vol. 62, No. 5, 2007
- EP00 Question for written answer P-002915-18 , Parlament Europejski 2018; http://www.europarl.europa.eu/doceo/document//P-8-2018-002915_EN.html
- Fareed_01 Fareed M., Afzal M., Estimating the Inbreeding Depression on Cognitive Behavior A Population Based Study of Child Cohort, PLoS One, 9(10)e109585; <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4196914/>
- FAZ00 Libysche Küstenwache greift fast 1000 Migranten an einem Tag auf, Frankfurter Allgemeine Zeitung 2018-06-25
- FAZ01 Joachim Müller-Jung, Die letzten Reste einer Jahrhundertlegende, Frankfurter Allgemeine Zeitung 2019-01-17, Kommentar zum Gen-Rassismus
- Ficowski_01 Ficowski, Jerzy , Cyganie polscy PIW, 1953
- FoxNews_01 Jade Scipioni, Americans are pet obsessed..., Fox News 2017; <https://www.foxbusiness.com/features/americans-are-pet-obsessed-spending-over-69-billion-a-year>
- Frey_01 Frey, M. C.; Detterman, D. K. , Frey, M. C.; Detterman, D. K. (2003). "Scholastic Assessment or g? The Relationship

- Between the Scholastic Assessment Test and General Cognitive Ability, *Psychological Science*, 15(6)
- Frintgrup_01 Frintrup A., Spengler M., , Berufliche Integration von Flüchtlingen und Migranten Springer Berlin Heidelberg 2017
- Geller_01 Galler R., J., Ramsey, F., A Follow-up Study of the Influence of Early Malnutrition on Development Behavior at Home and at School, *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, Volume 28, Issue 2, March
- GlobalEconomy_01 Economic indicators for over 200 countries , <https://www.theglobaleconomy.com/>
- Goriounova_01 Goriounova et.al., A cellular basis of human intelligence, <https://www.researchgate.net/publication/324389502>
- GW_01 Informatyk System do obsługi wyborów samorządowych był źle zabezpieczony, *Gazeta Wyborcza* 2014-11-18
- Habermas_01 Habermas, Jürgen, Zwischen philosophie und wissenschaft, w *Theorie und Praxis. Sozialphilosophische Studien*, Luchterhand Neuwied am Rhein 1963
- Habermas_02 Habermas, Jürgen, *Teroria i Praktyka PIW* 1983; przekład Zdzisław Krasnodębski
- Hamilton_01 Hamilton, W.D., The Genetical Evolution of Social Behaviour. I, *J. Theoret. Biol.* (1964) '7, 1-16
- HarperP_01 edited by Peter S. Harper, *Landmarks in Medical Genetics Classic Papers with Commentaries* Oxford University Press
- Hartshorne_01 Hartshorne J., K, Germine L.,T., When Does Cognitive Functioning Peak? , *Psychological Science* Vol. 26(4) p433
- Hvistendahl_01 Mara Hvistendahl, Coal Ash Is More Radioactive Than Nuclear Waste By burning away all the pesky carbon and other impurities, coal power , *Scientific American*, December 13, 2007
- Kell_01 Kell H.,J., Lubinski D.,, Benbow C.,P., Who Rises to the Top? Early Indicators, *Psychological Science* 24(5) 648–659
- Kolakowski_01 Kołakowski, L., *Główne nurty marksizmu Tom III, Rozdział X - Szkoła frankfurcka i teoria krytyczna*, PWN
- Konrad_01 Konrad A., Goran Vucurevic G., Musso F., Georg Winterer G., VBM–DTI Correlates of Verbal Intelligence: A Potential Link to

- Broca's Area, Journal of Cognitive Neuroscience 24:4, pp. 888–895
- Koran Muhammad (Mahomet), Quaran , <https://quran.com>
- Kotkin_01 Kotkin, Stephen, Stalin, Vol 1 Paradokses of Power Penguin Press 2014
- Longerich_01 Peter Longerich, Heinrich Himmler Eine Biographie. Siedler, München 2008
- Lukac_01 Lukác G., Historia i świadomość klasowa PWN, 1988
- LukacG_01 Lukác, György, Historia i świadomość klasowa PWN
- Lumey_01 Lumey, L.H. et all, Cohort ProfileThe Dutch Hunger Winter Families Study, International Journal of Epidemiology, Volume 36, Issue 6, 1
- Lumey_02 Lumey L. H. et all, Prenatal famine exposure and cognition at age 59 years, Int J Epidemiol. 2011 Apr; 40(2)p327
- Lynn_01 Lynn, Richard; Vanhanen, Tatu, IQ and the wealth of nations Greenwood Publishing Group 2002
- MITTR_01 Emily Singer, Brain Images Reveal the Secret to Higher IQ, MIT Technology Review March 24, 2009
- Morgen_01 Schmidt Morgen C., Bjørk C., Andersen P.K., Mortensen L. H., Andersen A.N., Socioeconomic position and the risk of preterm birth..., International Journal of Epidemiology 2008;37:1109–1120
- Nash_01 Nash, J., Non-Cooperative Games, The Annals of Mathematics 1951 v54(2):286-295.
- Neeil_01 Neeil J.,V. at all, The Effects of Parental Consanguinity and Inbreeding in Hirado, Japan. II. Physical Development, Tapping Rate, Blood Pressure, Intelligence Quotient, and School Performance, Am J Hum Genet. 1970 May; 22(3):
- NLS00 U.S. Bureau of Labor Statistics, National Longitudinal Surveys , 1979-2018
- Noorden_01 Richard Van Noorden, Who is the best scientist of them all? Online ranking compares h-index metrics across disciplines, Nature, Nov 2013
- Nyborg_01 Nyborg, H., & Jensen, A.R., Occupation and income related to psychometric g.,

- Peters_01 Peters M., Lehmann W., Takahira S., Takeuchi Y. Jordan K., Mental rotation test performance in four cross-cultural samples (N = 3367) Overall sex differences and the role of academic program in performance, *Cortex*, (2006) 42, 1005-1014
- Platek_01 Monika Płatek, Zespół napięcia przedmiesiączkowego to lipa; ,<http://monika-platek.codziennikfeministyczny.pl/> blog 9 maja 2015
- Plato_01 Fedon (Phadeo) Uczta, Eutyfron, Obrona., Kriton, Fedon, PWN
- Plomin_01 Plomin R. Stumm S. von , The new genetics of intelligence, *Nature* No 3, 2018,
- Plomin_02 Smith–Woolley E. at all, Differences in exam performance between pupils attending selective and non–selective schools mirror the genetic differences between them, *Science of Learning*, in print, 2018
- Plomin_03 Plomin, R., Deary I.J., Genetics and intelligence differences five special findings, *Molecular Psychiatry* 20, 98–108
- Plomin_04 Plomin, Rober, *Blueprint, How DNA makes us who we are* Alen Lane 2018
- Popper_01 Popper, Karl, *Logika Odkrycia Naukowego*, PWN, 1977
- REU00 Johan Ahlander, Sweden needs more immigrants to counter ageing population employment agency , Reuters, 2016-12-22; <https://www.reuters.com/article/us-sweden-immigration/sweden-needs-more-immigrants-to-counter-ageing-population-employment-agency-idUSKBN14B1OK>
- Rushton_01 Rushton P., et all, General mental ability in South Asians Data from three Roma (Gypsy) communities in Serbia, *Intelligence* 35(1):1-12 · February 2007
- Sarrazin_01 Sarrazin, T., *Feindliche Übernahme* Finanz Buch Verlag (FBV), München 2018
- Sarrazin_01 Sarrazin, Thilo, *Feindliche Übernahme*
- Schmidt_01 Schmidt C., Wagner S., Export of Plastic Debris by Rivers into the Sea, *Environmental Science and Technology* 51(21) · October 2017

- Segerstrale_01 Segerstrale, U., Nature's Oracle. The life and work of W.D. Hamilton Oxford University Press
- ShoreM_01 Marci Shore, „Kawior i popiół” Życie i śmierć pokolenia oczarowanych i rozczarowanych marksizmem Świat Książki
- SiewChing_01 SiewChing Ang, Rodgers J.L., Wänström L., The Flynn Effect within subgroups in the U.S. Gender, race, income education, and urbanization differences in the NLSY-Children data, *Intelligence* 38 (2010) 367–384
- SlowZSRR Rozental M., Judin P. (redakcja), Krótki Słownik Filozoficzny, Książka i Wiedza 1955
- Souza_01 De Souza A. S., Fernandes F. S., Do Carmo M. G., Effects of maternal malnutrition and postnatal nutritional rehabilitation on brain fatty acids, learning, and memory., *Nutr. Rev.* 2011 v 69, 132–144
- Stacey_01 Stacey J, Biblarz TJ, "(How) Does the Sexual Orientation of Parents Matter, *American Sociological Review.* 66 (2)159–183.
- StarBJ_01 Dina Kyriakidou, In Greece you get a bonus for showing up for work, *Star Business Journal* Wed., April 28, 2010
- TE_00 not disclosed, Refugees in Sweden Seeking asylum—and jobs, *The Economist* 2016-11-05
- TE_01 The Economist, Tech Startups, Special Report, 2014
- TE_02 not disclosed, A pioneering biologist is reprimanded for unscientific, offensive views, *The Economist*, 2019-01-17
- TE_04 Floods and storms are altering American attitudes to climate change, *The Economist*, 1 June 2019
- Terman_01 Terman, L.M., Oden M.H., *Genetic Studies of Genius* Vol V, 1959, Stanford University Press
- Thompson_01 Thompson et.al, Genetics of Brain Fiber Architecture and Intellectual Performance, *Journal of Neuroscience* 18 February 2009, 29 (7) 2212-2224;
- Ursache_01 Ursache A., Noble K., G., Socioeconomic status, white matter, and executive function in children, *Brain and Behavior*, 001–13. e00531, doi10.1002/brb3.531
- USBoL_01 U.S. Bureau of Labor Statistics, *National Longitudinal Surveys*, 1979-2018

- USCB_01 , US Census Buereau 2010;
<https://www.census.gov/population/www/socdemo/hh-fam/cps2010.html>
- Vandenberg_01 Vandenberg SG and Kuse AR, Mental rotations, a group test of three-dimensional spatial visualization, Perceptual and Motor Skills, 47599-604, 1978.
- WHO_01 WHO, WHO African Region Expenditure Atlas November 2014, 2014
- Wicherts_01 Wicherts J.M., Dolan C.V., Maas HJL vd, A systematic literature review of the average IQ of sub-Saharan Africans☆, Intelligence 38 (2010) 1–20
- Wikipedia_01 Upper middle class in the United States , Wikipedia, ENhttps://en.wikipedia.org/wiki/Upper_middle_class_in_the_United_States
- Williams_01 Williams, G.C, Adaptation and Natural SelectionA Critique of Some Current Evolutionary Thought Princeton University Press
- WolfsIdaho_01 not disclosed, Living with Wolves ,
<https://www.livingwithwolves.org/portfolio/alpha-female/>
- Woodley_01 Woodley M.,A., Inbreeding depression and IQ in a study of 72 countries, Intelligence 2009, No27, pp 268-276
- WorldNews00 Andrea Shalal, Germany sees migration-related spending of 78 billion euros through 2022report,Reuters, World News, 2018-05-19

Notes

[←1]

Używam terminu 'rozumieć' w potocznym sensie. Ściśle, 'rozumienie' wymaga umiejętności inferowania konsekwencji czytanego tekstu. Każdy sąd jest konsekwencją tekstu sprzecznego albo nonsensownego. Ergo, takiego tekstu nie da się zrozumieć.

[←2]

Cytaty za przekładem polskim Zdzisława Krasnodębskiego [Habermas_02]. Ten przekład mi się nie podoba, ale ma korzystną dla nas cechę mistyfikacji języka niemieckiego. Zjawisko spotykane nawet w przekładach angielskich, a powszechne w przekładach polskich filozofii niemieckiej. Powtarzające się terminy dyskursu są traktowane jak tak pełne znaczenia, że nieprzekładalne, i często cytowane są w oryginale. Typowe dla niemieckiego słowa składanki są znajdują wątpliwy ekwiwalent w karkołomnych składankach po polsku co nadaje im głębi, tajemniczości i ukazuje jak nieskończenie mądrzejszy jest tłumacz, który obcuje z tekstem tak głębokim, że nie potrafi go przetłumaczyć. „Unmittelbar” = „wprost, prosty”, ale można przełożyć na „niezapośredniczony” i jak to brzmi! Korzyść jest taka, że ujawnia wszystkie przywary dyrdymalistów wytknięte im w rozdziale Nowy Kościół.

Dyrdymalistom przypominam, że W.v O. Quine [to logik, który miał WYNIKI] sformułował algorytm przekładu 'radykalnego', który łączy się z twierdzeniem o nierozróżnialności dziedzin teorii [Tarski], a konsekwencją jest, że jeżeli przekładu nie daje się zrobić, to znaczy, że terminy nie mają znaczenia. Czyli po prostu: tekst teorii naukowej albo – rozszerzając – podręcznik fizyki można przełożyć precyzyjnie bez żadnych wątpliwości. Jeżeli tekst wymyka się przekładowi, to znaczy, że mamy do czynienia z perswazją, a nie informacją. Język naturalny potrafi wzbudzać emocje, a te zawsze giną w przekładzie. Nic niż problem z przekładem nie wskazuje lepiej na to, że mamy do czynienia z poezją, a nie nauką!